

**MUSEU
COMARCAL DE
L'HORTA SUD
JOSEP FERRIS
MARCH UN
MUSEU PER A
TOTHOM GUIA
D'ACTIVITATS
PER AL CURS
2015/2016**

El Museu Comarcal de l'Horta Sud

Josep Ferrís March

El Museu Comarcal de l'Horta Sud Josep Ferrís March, localitzat a Torrent (l'Horta) es concep com un centre de conservació, difusió i interpretació del patrimoni cultural de la comarca, implicat en la dinamització social i cultural del seu territori, sobre la base d'aquells elements que han definit històricament la personalitat de l'Horta Sud i que constitueixen els seus senyals d'identitat.

A més dels recursos didàctics propis de la museografia tradicional que el Museu posa a l'abast del públic, tractem que el visitant/usuari reflexione sobre la situació actual partint del coneixement i dels estímuls que obté de la contemplació d'objectes i espais que representen la imatge del passat. El contrast amb el present, els espais i els objectes ofereixen punts per tal que comprega la magnitud del canvi social experimentat en les darreres dècades, tant positius com negatius. La línia de treball actual se centra en l'abstracció i recuperació dels valors del passat que tenen plena vigència i que cal recuperar i potenciar, com ara el reciclatge, l'estima pel medi com a font de recursos vitals o els valors pedagògics dels jocs tradicionals.

El Museu es troba instal·lat a Ca l'Estudiant de Boqueta, una antiga casa de llauradors construïda a la primera dècada del segle xx. La forma d'exposició elegida és l'ecològica, en què els objectes estan situats en l'espai que ocupaven dins la casa, forma que repercuteix en una experiència multisensorial que afecta sobretot dues generacions: trasllada els més majors a les maneres de vida de la seua infantesa, mentre que als menuts els apropa a un món totalment estrany i desconegut per a ells.

A més, el Museu ofereix altres activitats complementàries que tracten d'abraçar el concepte de patrimoni en el seu sentit més ampli, que va més enllà dels objectes físics i de les parets del Museu, com ara l'organització d'itineraris pel patrimoni natural i cultural de la comarca, la celebració de la Setmana de la Seda –quan es dona informació i s'obsequia els/les xiquets/es amb cucs de seda criats a l'andana del Museu, el cicle de música tradicional o els concerts de campanes que es fan cada tardor als campanars d'esglésies de la comarca.

Informació general

MUSEU COMARCAL DE L'HORTA SUD JOSEP FERRÍS MARCH

C/ Mare de Déu de l'Olivar, 30
46900 Torrent. València

Web: www.museuhortasud.com

Correu-e: difusio@museuhortasud.com

Xarxes socials:

www.facebook.com/museuhortasud

<https://twitter.com/museuhortasud>

Telèfon de concertació de visites:

961 588 221

Horari de concertació de visites:

De dimarts a divendres, de 10 a 14 hores.

PREUS:

Visites guiades:

Gratuïtes. Idiomes: valencià/castellà.

Tallers didàctics:

50 € per grup de fins a 27 persones.

El preu inclou el cost del monitor i el material necessari per a la realització de l'activitat.

Idiomes: Valencià/castellà.

El pagament de totes les activitats amb monitors es farà per endavant al número de compte corrent que es donarà en el moment de fer la concertació de la visita. El comprovant de la visita s'haurà d'enviar escanejat per correu electrònic (difusio@museuhortasud.com), abans de la visita.

Condicions de la visita:

Per a les visites escolars sense monitor, el grup ha de vindre acompanyat d'almenys una persona responsable per cada 20 alumnes.

El Museu disposa del corral, espai interior obert de més de 200 m2 on els grups poden esmorzar o realitzar qualsevol altra activitat.

Disposa de servici de guarda-roba.

El Museu no es fa responsable de la pèrdua dels objectes personals dels usuaris.

El Museu no es fa responsable de la utilització indeguda de les seues instal·lacions.

TRANSPORT PÚBLIC:

Metro València. Línies 1 i 5. Parada

Torrent. El Museu es troba a 150 metres de la parada.

Informació i adquisició de bitllets de grup:

96 397 65 65 (ext: 11150)

www.metrovalencia.com

Activitats

Visites dinamitzades

- 1 La peça intrusa**
- 2 Els objectes contenen...**
- 3 Un paisatge dins de casa**

Tallers didàctics permanents

- 4 Taller de Rondalles**
- 5 Pesos i mesures tradicionals**
- 6 Instruments de canya**
- 7 Jocs tradicionals**
- 8 Taller de xocolata**
- 9 Taller de pa**

Tallers didàctics temporals

- 10 A la llum de la flama**
- 11 La memòria de la seda**
- 12 3,2,1 acció! al museu**

Exposicions temporals

- 13 Pasen i vegen**
- 14 Betlem Tradicional**

GuiaDidàctica

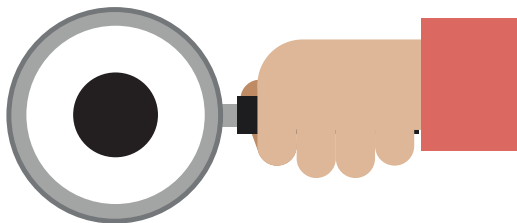
Guia didàctica

El museu disposa d'una proposta didàctica elaborada en col·laboració amb el CEFIRE de Torrent. Està formada per 21 fitxes en format pdf adequades per als diferents nivells educatius, per que cada docent trie les fitxes o les activitats que més s'adapten a les necessitats del seu alumnat. Pot treballar-se abans de la visita, durant la visita, o després de la visita. Al museu podem informar-vos sobre diverses formes i possibilitats de plantejar les activitats. Podeu accedir al seu contingut registrant-se com a usuari a la web del museu a l'apartat de didàctica, <http://www.museuhortasud.com/museo/didactica> o enviant un mail a museu@museuhortasud.com i vos l'enviarem per correu electrònic

1 Visites dinamitzades

La peça intrusa

Joc d'agudesa visual i observació dins de les sales d'exposició permanent per identificar objectes anacrònics ubicats estratègicament al llarg de l'exposició permanent. L'objectiu és reflexionar sobre els canvis produïts al llarg del segle vint en les modes de vida, les relacions de producció, els lligams familiars, les comunicacions, la percepció del temps, les creences...

2 Visites dinamitzades

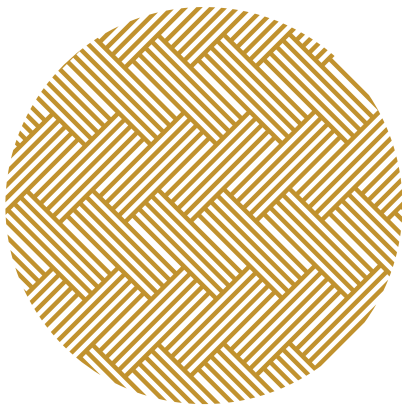
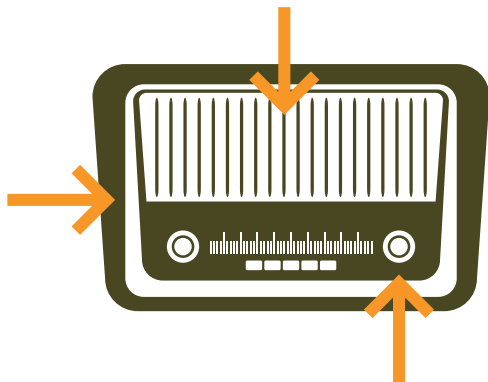
Els objectes contenen...

Joc dissenyat per conèixer diferents aspectes de la vida tradicional a partir dels objectes i reflexionar sobre el concepte de patrimoni. Partint de l'exploració sensorial d'una selecció d'objectes, s'analitza la informació que proporcionen, es contextualitzen mitjançant una exposició dialogada, connectant-los amb l'espai que ocupen, les funcions que van exercir i els significats que tingueren. Al llarg del recorregut de la visita-taller, es planteja quin és el valor de les peces del museu i per què hem de conservar-les.

3 Visites dinamitzades

Un paisatge dins de casa

Esta activitat planteja com es produïa l'explotació de l'entorn per part de les societats tradicionals i quins son els efectes de les activitats artesanals en el paisatge. S'exploren les sales del museu descobrint a través de les textures, diversos materials provinents de l'entorn circumdant i que les mans expertes dels artesans treballaren per donar forma als objectes, els quals s'empraren en la vida quotidiana. S'analitza el seu procés de fabricació i ús, per tal de conèixer els diferents oficis artesanals i valorar les transformacions que van produir al paisatge de l'Horta Sud.

Rondalles Valencianes

Descripció: Proposem un passeig dialogat per aquest gènere narratiu per conèixer les temàtiques, els esquemes narratius, personatges i arquetips, reflexionar sobre el valor social i patrimonial d'aquestes històries i realitzar un treball col·lectiu per il·lustrar una o varies rondalles amb diferents tècniques d'il·lustració combinades.

Participants: Totes les edats (amb adaptacions específiques)

Duració: 60 minuts.

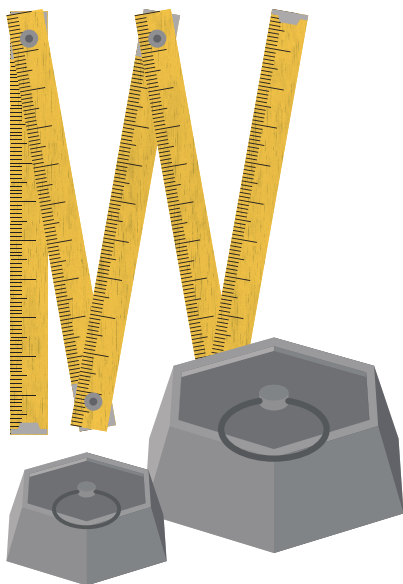

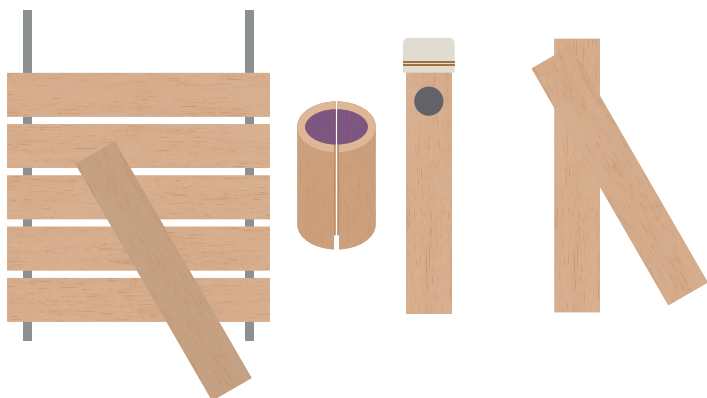
Pesos i mesures tradicionals

Descripció: Presentem els pesos i mesures tradicionals de manera contextualitzada, com expressió cultural, analitzem la necessitat de mesurar, d'establir patrons fixes, fem un repàs dels usos i funcions de les mesures i de la seua dimensió simbòlica, fem exercicis de mesura amb referències antropomètriques (peu, pam, braç, colze...), amb diferents instruments de mesura tradicionals, com la vara, la canya, la balança, la romana, el quartet, barcelles... calculem les equivalències amb el Sistema Mètric Decimal i parlem de la Convenció de París, l'origen de les nostres unitats de mesura actuals. Per finalitzar, reflexionem sobre el canvi cultural i sobre la relació entre la producció en massa, els aliments envasats i la generació de residus.

Participants: Totes les edats (amb adaptacions específiques)

Duració: 60 minuts.

6

Taller didàctic permanent

Instrument de canya

Descripció: En este taller coneixem la canya en el medi físic valencià i els usos diversos d'esta planta en la nostra cultura tradicional. Mitjançant la manipulació d'instruments de canya explorem els sons i el seu paper en la música popular valenciana, improvisant un xicotet concert. En la segona part fabriquem instruments de canya per endur-se a casa, amb materials prèviament preparats adaptats a cada edat.

Participants: Totes les edats (amb adaptacions específiques)

Duració: 60 minuts.

7

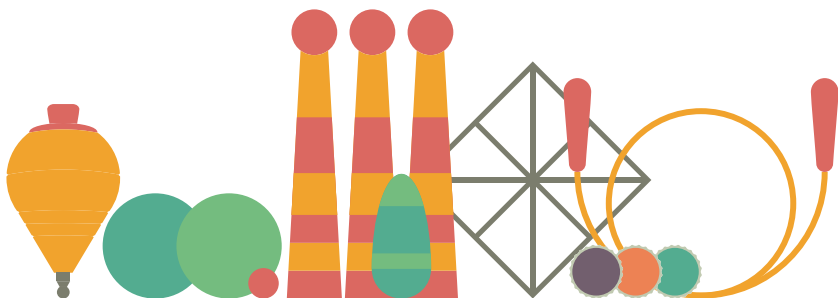
Taller didàctic permanent

Jocs tradicionals

Descripció: Recuperem la cultura d'alguns dels jocs populars més coneguts: les boletes, les xapes, la trompa, la corda, les birles, el sambori, el caixó, el canut, el gos morredó... a més a més dels dites i cançons associades. Un joc és el fil conductor que ens porta diverses zones per conèixer i jugar als jocs que jugaven els nostres iaïos.

Participants: Totes les edats (amb adaptacions específiques)

Duració: 60 minuts.

Taller de xocolata

Descripció: Coneixem la història de la xocolata, l'ofici de xocolater i el procés de fabricació, posant en relació cada fase amb els objectes i instruments de la col·lecció permanent del museu. En la segona part elaborem un bollet de xocolata amb ingredients naturals, treballant la pasta i modelant el bollet (que no menjarem). Ens endurem un bollet fet per un artesà de Torrent per tastar el gust tradicional.

Participants: Totes les edats (amb adaptacions específiques)

Duració: 60 minuts.

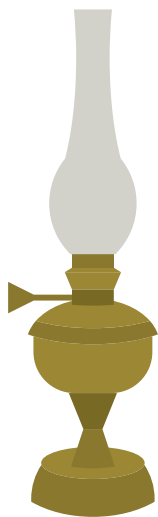

Taller de pa

Descripció: Valorem la importància dels cereals en l'alimentació i el paisatge tradicional, coneixem la producció artesanal del pa, les eines, ingredients, receptes, llocs i costums relacionades i cada participant elabora una massa de pa amb els seus ingredients bàsics: aigua, farina i rent, que se'n porta a casa per observar el procés de fermentació i cocció.

Participants: Totes les edats (amb adaptacions específiques)

Duració: 60 minuts.

11 Taller didàctic temporal

La memòria de la seda

Data: Del 14 al 24 d'abril

Descripció: S'emmarca dins el cicle «La memòria de la seda». La cria del cuc de seda ha estat històricament una activitat econòmica molt arrelada als pobles de la comarca, fins que a mitjan segle XIX va desaparèixer pràcticament per complet en ser substituïda la morera –les fulles de la qual els servien d'aliment– pel taronger. Per això el Museu vol contribuir a reviscolar aquesta tradició arrelada als nostres pobles, que a més connecta una sèrie de valors relacionats amb el coneixement i el respecte al medi natural i a la vida dels éssers vius. El Museu cria cada any més de deu mil cucs de seda per a repartir-los entre els xiquets i xiquetes que ens visiten amb l'escola o acompanyats pels seus pares i superen unes divertides proves que els proposem.

Participants: De 4 a 12 anys (amb adaptacions específiques)

Duració: 60-75 minuts.

10 Taller didàctic temporal

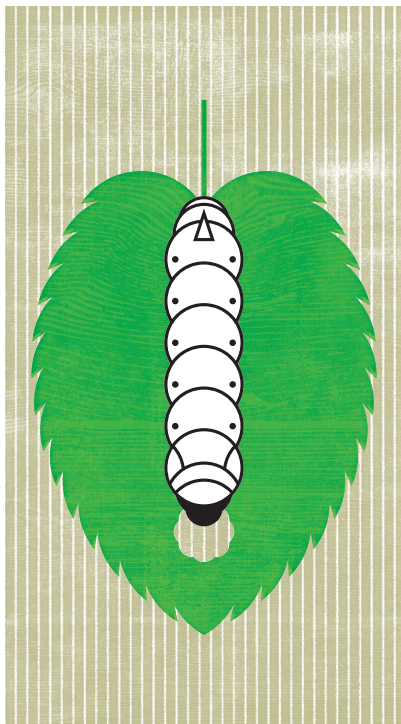
A la llum de la flama

Data: Dijous de vesprada durant els mesos de novembre a febrer.

Descripció: Visita-taller a l'exposició permanent del museu amb l'objectiu de donar a conèixer els aparells i combustibles emprats per a fer llum dins de l'àmbit domèstic durant l'època preindustrial, el seu funcionament i el tipus de llum que feien. Coneixerem també l'ús ritual d'algunes lluminàries, com les animetes, que fabricarem a l'aula de tallers.

Participants: Totes les edats (amb adaptacions específiques).

Duració: 60 minuts.

12 Taller didàctic temporal

3,2,1 acció! al museu

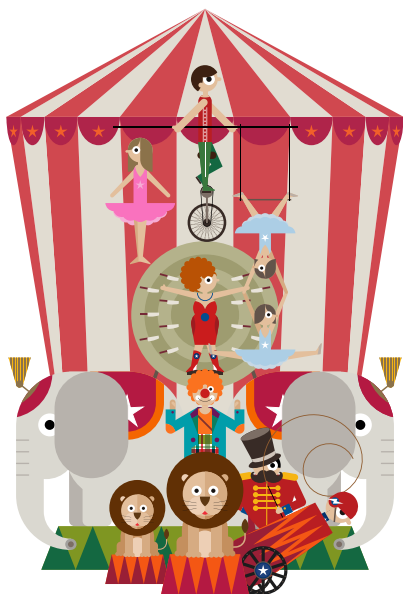
Data: Maig

Descripció: Descobrim el museu d'una manera diferent, donant-li vida, omplint-lo amb personatges i accions filmades amb la tècnica de stop motion, amb històries i narracions creades per els participants a partir d'unes consignes. Les pel·lícules seran exhibides online amb els permisos corresponents.

Participants: Totes les edats.

Duració: 90 minuts

.....

13 Exposicions temporals

Pasen i vegen

Data: 9 de novembre al 9 de desembre

Descripció: L'exposició presenta el circ des de dos angles. En primer lloc, l'imaginari públic que se li associa, articulat al voltant d'uns gèneres clau: habilitats prodigioses, exotisme, comicitat i pantomimes. En segon lloc, la quotidianitat del circ: les formes d'organització -com la família o el viatge- desenvolupades pels homes i dones que protagonitzen "el major espectacle del món". Després de la visita guiada realitzarem una activitat complementària.

Betlem Tradicional

Data: Del 26 de novembre de 2014 al 4 de gener de 2015.

Justificació: L'Associació de Betlemistes de Torrent munta cada any al museu un betlem tradicional. El betlem és una recreació idealitzada dels paisatges i de les escenes al voltant de la Nativitat de Crist. Per realitzar els paisatges s'empren materials tradicionals com el suro de la serra d'Espadà i herbes del secà, com ara romer, botja salada, petorreres i molsa, que s'empren per a tapar les juntes de les diferents peces de suro. Les figures són reproduccions d'un betlem realitzat per l'escultor José Luis Mayo, un dels artistes més reconeguts en esta matèria. Amb esta activitat volem contribuir a la interpretació d'una tradició autòctona en què poden participar d'una manera activa tots els membres de la família.

Material didàctic: Per tal d'acompanyar la visita al betlem, el Museu ha elaborat un material didàctic per a ensenyament primari i secundari que està disponible a la nostra web.

Un museu per a tothom. Guia d'activitats per al curs 2015/2016. © Museu Comarcal de l'Horta Sud Josep Ferris March.
Il·lustracions, disseny i maquetació: Eugenio Simó. Impressió: Gràfiques Royanes.

Una vegada m'hages utilitzat, recicla'm.

Mancomunitat
Inter municipal
de l'Horta Sud

AJUNTAMENT D TORRENT

Fundació
Horta Sud

CAIXA RURAL
TORRENT

MUSEU
COMARCAL
D' L'HORTA SUD
Josep Ferris March

www.museuhortasud.com